

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Ndc/7/2020
Identifikačné číslo spisu:	8118200848
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8118200848.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne I.. N. C., bývajúcej D. C., Z. C. Č.. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, so sídlom v Košiciach, Mlynská č. 26, proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, o neplatnosť výpovede zo štátnozamestnaneckého pomeru, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 21Cpr/8/2018, o nesúhlase s postúpením sporu Okresnému súdu Bratislava III a návrhu žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Na prejednanie sporu vedeného na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 21Cpr/8/2018 je kauzálnie príslušný **O k r e s n ý s ú d B r a t i s l a v a I I I**.

Návrhu žalobkyne na prikázanie sporu Okresnému súdu Poprad **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad predložil spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 21Cpr/8/2018 podľa § 43 ods. 2 CSP Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o príslušnosti a návrhu žalobkyne na prikázanie veci na Okresný súd Poprad z dôvodu vhodnosti. Žalobkyňa považovala za vhodnejšie prejednanie veci na Okresnom súde Poprad z dôvodu, že značná časť účastníkov konania, svedkov, žalobkyňa, či jej zástupca má trvalý pobyt v Prešove. Poukázala na skutočnosť, že ide o individuálny pracovnoprávny spor s ochranou slabšej strany a domnievala sa, že prikázanie veci Okresnému súdu Poprad nebude mať negatívny vplyv na žalovaného.

2. K návrhu žalobkyne sa vyjadril žalovaný s tým, že už vo svojom prvom vyjadrení vo veci namietal miestnu príslušnosť Okresného súdu Poprad, na ktorom stanovisku naďalej trval a s návrhom žalobkyne nesúhlasil. Civilný sporový poriadok určuje vecnú, miestnu a kauzálnu príslušnosť súdov a v zmysle § 23 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) je pre obvod Krajského súdu v Bratislave kauzálny príslušný Okresný súd Bratislava III. Uviedol, že služobným úradom žalobkyne je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave. Nesúhlasil s názorom žalobkyne o vhodnosti Okresného súdu Poprad z dôvodu pobytu žalobkyne a jej zástupcu. Rovnakou logikou považoval za vhodný práve naopak Okresný súd Bratislava III. Zároveň tiež záleží od

rozhodnutia súdu, ktorých svedkov vypočuje, odkiaľ a akým spôsobom. Tu poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Ndc/23/2012 a na možnosť použitia inštitútu dožiadania. Na výnimočnosť delegovania veci na iný súd poukázal prostredníctvom rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Ndc/14/2011, obdobne aj sp. zn. 3Ndc/1/2011. Argumenty žalobkyne nepovažoval za dostatočne závažné okolnosti, ktoré by odôvodňovali taký výnimočný postup, aký prikázanie veci z dôvodu vhodnosti predstavuje. Naďalej trval na tom, že príslušným na konanie je Okresný súd Bratislava III.

3. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

4. Podľa § 12 CSP na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

6. Podľa § 43 ods. 1 a 2 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

7. V zmysle § 23 písm. a) CSP je na konanie v individuálnych pracovnoprávných sporoch a v sporoch z kolektívnych pracovnoprávných vzťahov, štrajku a výluky pre obvod Krajského súdu v Bratislave príslušný Okresný súd Bratislava III.

8. Individuálny pracovnoprávny spor na účely Civilného sporového poriadku (CSP) je spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, vyplývajúci z pracovnoprávných a iných obdobných pracovných vzťahov. Za individuálny pracovnoprávny spor sa považuje aj spor, ktorý vyplýva zo zásady rovnakého zaobchádzania, ak súvisí s individuálnym pracovnoprávnym sporom.

9. V prejednávanom spore žalobkyňa podala návrh na Okresný súd Prešov na určenie neplatnosti výpovede voči žalovanému, ktorého označila ako Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Okresný úrad Prešov so sídlom v Prešove. Okresný súd Prešov postúpil vec s poukazom na § 23 písm. g) CSP Okresnému súdu Poprad ako súdu kauzálnu príslušnému pre pracovnoprávny spor pre obvod Krajského súdu v Prešove. Žalovaný následne namietal určenie miestnej príslušnosti Okresného súdu Poprad a za príslušný súd považoval Okresný súd Bratislava III v zmysle § 23 písm. a) CSP pre obvod Krajského súdu v Bratislave, pričom označenie žalovaného považoval za zmatečné. Okresný súd Poprad následne postúpil vec kauzálnu príslušnému Okresnému súdu Bratislava III v zmysle § 40, § 43 a § 23 písm. a) CSP. Žalobkyňa doručila súdu nesúhlas s postúpením veci a s návrhom, aby vo veci naďalej konal Okresný súd Poprad ako súd kauzálnu príslušný vzhľadom na žalovaného zamestnávateľa (Okresný úrad Prešov). Okresný súd Bratislava III nesúhlasil s postúpením mu veci s poukazom na § 23 písm. g) CSP a § 2 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na nariadenie MV SR o personálnej pôsobnosti vo veciach štátnozamestnaneckých vzťahov a vec postúpil Krajskému súdu Bratislava ako nadriadenému súdu na rozhodnutie o miestnej príslušnosti. Krajský súd v Bratislave vrátil spis Okresnému súdu Bratislava III s usmernením, že správne mal spis za účelom rozhodnutia o príslušnosti svojmu nadriadenému súdu predložiť Okresný súd Poprad, teda Krajskému súdu v Prešove. Okresný súd Bratislava III vrátil spis Okresnému súdu Poprad, ktorý predložil vec Krajskému súdu v Prešove. Krajský súd v Prešove predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu spoločne nadriadenému dvom kauzálnu príslušným súdom Okresného súdu Poprad a Okresného súdu Bratislava III. Vzhľadom na zmatečnosť označenia žalovaného (dvoj subjekt), ktorého označenie znemožňovalo jednoznačne rozhodnúť o kauzálnu

príslušnosti súdov v danej veci bol spis vrátený Okresnému súdu Poprad, aby vyzval žalobkyňu, aby sa vyjadrila koho presne žaluje a v zmysle toho, aby prípadne opravila označenie žalovanej osoby. Po výzve žalobkyňa upravila označenie žalovaného na Ministerstvo vnútra SR so sídlom v Bratislave a zároveň s opravou žaloby žiadala v zmysle § 39 ods. 2 CSP o prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Poprad.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Bratislava III a Okresnému súdu Poprad podľa § 43 ods. 2 CSP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, prejednal vec a posúdil okolnosti daného prípadu. Posudzujúc žalobu žalobkyne dospel k záveru, že prejednávany spor je individuálnym pracovnoprávnym sporom, ktorého prejednanie CSP zveruje osobitne zákonom určeným súdom uvedených v § 23 CSP. Pri určení kauzálnej príslušnosti konkrétneho súdu je smerodajná miestna príslušnosť (§ 13, § 14 CSP), ktorá sa vzťahuje na stranu žalovaného. V zmysle § 13 CSP je na konanie v prvej inštancii miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak. V posudzovanom prípade žalobkyňa (po oprave žaloby) označila ako žalovaného Ministerstvo vnútra SR so sídlom v Bratislave, pričom v zmysle § 15 ods. 1 CSP je všeobecným súdom právnickej osoby súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla. Namiesto všeobecnej príslušnosti je potrebné pri kauzálnej príslušnosti vyvodzovať, vzhľadom na zákonom vymedzené kauzálne príslušné súdy, miesto konania zo sídla tejto žalovanej právnickej osoby. Vzhľadom na uvedené je nutné konštatovať, že na konanie v individuálnych pracovnoprávných vzťahoch so žalovaným v tomto konaní je príslušný Okresný súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave v zmysle § 23 písm. a) CSP.

11. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa žiadala prikázať spor Okresnému súdu Poprad, bolo potrebné vysporiadať sa aj s jej v návrhu uvádzanými argumentami.

12. Podľa § 39 ods. 2 C. s. p. spor možno prikázať inému súdu tej istej inštancie aj (okrem nutného prikázania veci pre vylúčenie sudcov súdu majúceho inak vec prejednať a rozhodnúť) z dôvodu vhodnosti.

13. Predpokladom prikázania sporu inému súdu podľa práve odcitovaného zákonného ustanovenia je existencia okolností, umožňujúcich hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie sporu iným súdom než tým, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie bola určená na základe zákonných kritérií príslušnosti, existujúcich tu v čase začatia konania a zakladajúcich príslušnosť až do skončenia konania (takže tu v skutočnosti ide aj o prielom zásady „perpetuatio fori“, čiže trvania príslušnosti, zakotvenej dnes v ustanovení § 36 ods. 2 CSP). Prejednávanie a rozhodovanie sporov súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie (delegácia) určitého sporu inému súdu len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne (aby bola zachovaná podstata, že tu ide o výnimku a aby sa teda sama výnimka nestala pravidlom). Ak by totiž najvyšší súd prikázal spor inému súdu podľa § 39 ods. 2 CSP, hoci by pre takéto rozhodnutie neboli podmienky, porušil by tým aj ústavne zaručené zásady, podľa ktorých 1/ nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a 2/ príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Práve so zreteľom k charakteru delegácie (ako výnimky z pravidla, že spor prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií) musí mať potom aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

14. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie sporu inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie (a logicky tiež rozhodnutie) sporu iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu sporu i pomerov všetkých jeho strán, pričom na pomery tej strany, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na druhú stranu sporu. Pri posúdení existencie podmienok pre vyhovie takého návrhu tu význam zohráva aj stanovisko ostatných strán.

15. Najvyšší súd po preskúmaní argumentov žalobkyne dospel k záveru, že v tomto spore nie je daná žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že Okresný súd Poprad spor prejedná hospodárnejšie než Okresný súd Bratislava III.

16. Žalobkyňa odôvodňuje vhodnosť ňou navrhovanej delegácie sporu efektivitou procesu, najmä v časti dokazovania, keďže žalobkyňa, jej zástupca ako aj prípadní svedkovia, ktorých bude v konaní potrebné vypočuť majú trvalý pobyt v Prešove. Takýto argument však nepredstavuje žiadnu výnimočnosť prípadu zakladajúceho dôvod na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti tak, ako to má na mysli zákon. Žalobkyňa ako iniciátorka sporu si musí byť vedomá svojej povinnosti zúčastňovať sa konania, ktoré začalo jej podaním. Bydlisko strany nie je okolnosťou výnimočnou, určujúcou dôvod na prikázanie veci inému súdu. Rovnako tak je potrebné prihliadnuť aj na vyjadrenie žalovaného, ktorý s prikázaním veci Okresnému súdu Poprad nesúhlasil, a ktorý zároveň poukázal aj na nejednoznačnosť argumentu o bydlisku svedkov, o ktorých prípadnom výsluchu rozhoduje až súd v konaní. Tu je namieste pripomenúť možnosť dožiadania podľa § 104 CSP a vykonanie výsluchu prostredníctvom dožiadaného súdu, svojím sídlom najbližšiemu strane sporu, namietajúcej vzdialenosť od spor prejednávajúceho súdu a v zmysle tejto zákonnej možnosti neobstojí argument žalobkyne, keďže rovnako by potom vzdialenosť súdu mohol namietat' aj žalovaný. Pokiaľ však niet silnejšieho dôvodu, pre ktorý by sa od pravidla vedenia sporu podľa zákonných pravidiel malo ustúpiť, prikázanie sporu inému súdu spravidla nepríde do úvahy.

17. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci zákonné podmienky prikázania sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP neboli splnené, návrhu žalobkyne preto nevyhovelo a ako kauzálny príslušný súd na konanie v tejto veci určil Okresný súd Bratislava III.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.